

Hei!

tiistain kuulemisessa tuli muutamia kysymyksiä edustajilta, joihin en ehtinyt vastaamaan. Edustaja al-Tae pyysi, että palaisin kirjallisesti. Alla muutama vastaus välitettäväksi eteenpäin:

Kysymys työvoimapulaan liittyen:

- Työvoimapula on osin aito ongelma, johon kannattaa hakea nopeitakin ratkaisuja. Jossain määrin näitä tulee talousarvioesityksessä (esim. oppisopimus on hyvä), mutta ehkä enemmänkin voisi satsata esim. lyhyisiin koulutuksiin. Samalla pitää muistaa, että koulutuspolitiikka on pitkäjänteistä, ja viime vaalikaudena tehdyt koulutusleikkaukset näkyvät työmarkkinoilla edelleen. Koulutukseen pitäisi malttaa satsata myös silloin, kun osaajapula ei vielä konkreettisesti tunnu rajoittavan kasvua. Toisaalta on tärkeä muistaa, että työvoimapula on nousukaudella normaali ja monella tapaa jopa positiivinen ilmiö. On talouden ja työntekijöiden kannalta hyvä asia, että yritykset joutuvat kilpailemaan työvoimasta ja työntekijöillä on mahdollisuus valita mihin menevät töihin. Tällaisessa tilanteessa ihmiset pystyvät hakeutumaan töihin sinne, missä johtaminen on parempaa, työehdot kunnossa, työolot parempia, jne. Tällainen työvoimapula voi kiihdyttää taloutta uudistavaa positiivista luovaa tuhoa, kun työntekijät siirtyvät "huonommista" yrityksistä "parempiin" yrityksiin. Työvoimapula on normaali ilmiö talouden käydessä täysillä kierroksilla, mutta se tulee aina yllätyksenä, kun on ollut pidempi taantuma. Kannattaa toki tehdä toimia, jotka tukevat työvoiman kohtaantoa (koulutus, työvoimapolitiikka, jne.), mutta haluan korostaa, että tietyllä tapaa työvoimapula ei ole ongelma korjattavaksi, vaan hyvän suhdannetilanteen ominaisuus.

Kysymys liittyen kehyksiin palaamisen talousvaikutuksista:

- Menoleikkaukset olisivat tarkoittaneet kireämpää finanssipolitiikka, joka tietysti hidastaa kasvua. Liian nopea ja raju finanssipolitiikan kiristys voisi pahimmillaan kääntää talouden uuteen itseaiheutettuun taantumaan, mutta voi hyvin olla, että kehyksiin palaamisen edellyttämä kireämpi finanssipolitiikka ei olisi tässä suhdannetilanteessa kääntänyt talouden suuntaa dramaattisesti. Asiaa ei kuitenkaan kannata tarkastella pelkän finanssipoliittisen virityksen kautta. Kehyksiin palaaminen ja sen edellyttämien menoleikkausten toteuttamisen vaikutus talouteen riippuisi aivan olennaisesti siitä, mistä olisi leikattu. Periaatteessa leikkauksia voi tehdä siten, että ne eivät heikennä tulevan talouskasvun edellytyksiä. Pelkkää talouskasvua ja työllisyyttä tarkastellen esimerkiksi maataloustuista tai sosiaaliturvasta leikkaaminen ei ole erityisen haitallista. Budjettipäätöksiä ei tehdä kuitenkaan pelkän makrotalouden näkökulmasta, vaan myös muut arvot vaikuttavat paljon (esim. tuloerot, oikeudenmukaisuus, aluepolitiikka jne.). Käytännön kokemus tältä, edelliseltä ja sitä edeltävältä vaalikaudelta osoittaa, että käytännössä menoleikkaukset osuvat pitkälti esimerkiksi tutkimukseen, koulutukseen, liikenneinfraan ja moneen muuhun kohteeseen, joilla on iso merkitys tulevan talouskasvun mahdollistajana. Jos olisi tehty isoja leikkauksia, jotka olisivat pahentaneet nuorten syrjäytymistä ja vähentäneet satsauksia osaamiseen, niin se olisi epäilemättä ollut tulevan talouskasvun kannalta huonompi ratkaisu, kuin nyt käsittelyssä oleva talousarvioesitys. Sen takia pidän talouskasvunkin kannalta hyvänä, että kehyksiin ei pyritty väkisin palaamaan.

Ilkka Kaukoranta
pääekonomisti
+358 40 752 8637
ilkka.kaukoranta@sak.fi
@ikaukora

SAK
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö
Pitkäsillanranta 3
PL 157, 00531 Helsinki
www.sak.fi
@duunarit